

3.1 Ο ΚΥΚΛΟΣ

ΘΕΩΡΙΑ

1.

Εξίσωση κύκλου (O, ρ)

$$x^2 + y^2 = \rho^2$$

2.

Παραμετρικές εξισώσεις κύκλου

$$x = \rho \cos \varphi \quad \text{και} \quad y = \rho \sin \varphi$$

3.

Εφαπτομένη κύκλου

$$xx_1 + yy_1 = \rho^2$$

4.

Εξίσωση κύκλου με κέντρο το σημείο $K(x_0, y_0)$ και ακτίνα ρ

$$(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 = \rho^2$$

5.

Η εξίσωση $x^2 + y^2 + Ax + By + \Gamma = 0$ με $A^2 + B^2 - 4\Gamma > 0$

Είναι εξίσωση κύκλου με κέντρο $K\left(-\frac{A}{2}, -\frac{B}{2}\right)$ και ακτίνα $\rho = \frac{\sqrt{A^2 + B^2 - 4\Gamma}}{2}$

ΣΧΟΛΙΑ – ΜΕΘΟΔΟΙ

1.

Γενική μέθοδος

Για την επίλυση του μεγάλου όγκου των προβλημάτων :

- α) Θεωρούμε τους απαραίτητους αγνώστους.
- β) Μετατρέπουμε τις υποθέσεις του προβλήματος σε εξισώσεις
- γ) Λύνουμε το σύστημα των εξισώσεων
- δ) Ακολουθούμε βήμα – βήμα την εκφώνηση

2.

Από την Ευκλείδεια Γεωμετρία

- α) Η μεσοκάθετος χορδής κύκλου διέρχεται από το κέντρο του κύκλου.
- β) Η ακτίνα στο σημείο επαφής είναι κάθετη στην εφαπτομένη
- γ) Σημείο $M \in$ σε κύκλο $(K, \rho) \Leftrightarrow KM = \rho$
 Σημείο $M \in$ στο εσωτερικό κύκλου $(K, \rho) \Leftrightarrow KM < \rho$
 Σημείο $M \in$ στο εξωτερικό κύκλου $(K, \rho) \Leftrightarrow KM > \rho$

3.

Σχετικές θέσεις ευθείας ε και κύκλου (K, ρ) :

- α) Η ε εφάπτεται του κύκλου $\Leftrightarrow d(K, \varepsilon) = \rho$
 $\Leftrightarrow$ Το σύστημα των εξισώσεών τους έχει
 μία μόνο λύση (διπλή ρίζα)
- β) Η ε τέμνει τον κύκλο $\Leftrightarrow d(K, \varepsilon) < \rho$
 $\Leftrightarrow$ Το σύστημα των εξισώσεών τους έχει
 δύο λύσεις.
- γ) Η ε δεν έχει κοινό σημείο με τον κύκλο $\Leftrightarrow d(K, \varepsilon) > \rho$
 $\Leftrightarrow$ Το σύστημα των εξισώσεών
 τους είναι αδύνατο.

4.

Σχετικές θέσεις δύο κύκλων :

- α) Εφάπτονται $\Leftrightarrow$ Το σύστημα των εξισώσεών τους έχει μία μόνο λύση
 (διπλή ρίζα)
- β) Τέμνονται $\Leftrightarrow$ Το σύστημα των εξισώσεών τους έχει δύο ακριβώς λύσεις
- β) Δεν έχουν κοινό σημείο $\Leftrightarrow$ Το σύστημα των εξισώσεών τους είναι αδύνατο

5.**Επισήμανση**

Η μορφή $xx_1 + yy_1 = \rho^2$ της εφαπτομένης κύκλου ισχύει μόνο για κύκλο της μορφής $x^2 + y^2 = \rho^2$

6.**Στο ορθογώνιο τρίγωνο**

Το κέντρο του περιγεγραμμένου κύκλου είναι το μέσο της υποτεινούσας και η ακτίνα το μισό της υποτεινούσας.

7.**Στον κύκλο**

Η μεσοκάθετος της χορδής διέρχεται από το κέντρο του κύκλου

netsuccess.gr

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1.

Να βρείτε την εξίσωση του κύκλου που διέρχεται από τα σημεία $(3, 1)$, $(-1, 3)$ και έχει το κέντρο του στην ευθεία $\varepsilon: y = 3x - 2$.

Προτεινόμενη λύση

$$\text{Έστω } C: (x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 = \rho^2$$

η ζητούμενη εξίσωση κύκλου.

$$\begin{aligned} A \in C &\Leftrightarrow (3 - x_0)^2 + (1 - y_0)^2 = \rho^2 \\ &9 - 6x_0 + x_0^2 + 1 - 2y_0 + y_0^2 = \rho^2 \\ &x_0^2 + y_0^2 - 6x_0 - 2y_0 + 10 = \rho^2 \end{aligned} \quad (1)$$

$$\begin{aligned} B \in C &\Leftrightarrow (-1 - x_0)^2 + (3 - y_0)^2 = \rho^2 \\ &1 + 2x_0 + x_0^2 + 9 - 6y_0 + y_0^2 = \rho^2 \\ &x_0^2 + y_0^2 + 2x_0 - 6y_0 + 10 = \rho^2 \end{aligned} \quad (2)$$

$$\text{Το κέντρο } K \in \varepsilon \Leftrightarrow y_0 = 3x_0 - 2 \quad (3)$$

Σύστημα των (1), (2), (3):

$$\begin{aligned} x_0^2 + y_0^2 - 6x_0 - 2y_0 + 10 &= \rho^2 \\ x_0^2 + y_0^2 + 2x_0 - 6y_0 + 10 &= \rho^2 \\ y_0 &= 3x_0 - 2 \end{aligned} \Leftrightarrow \begin{aligned} x_0^2 + y_0^2 - 6x_0 - 2y_0 + 10 &= \rho^2 \\ (1) - (2): -8x_0 + 4y_0 &= 0 \\ y_0 &= 3x_0 - 2 \end{aligned}$$

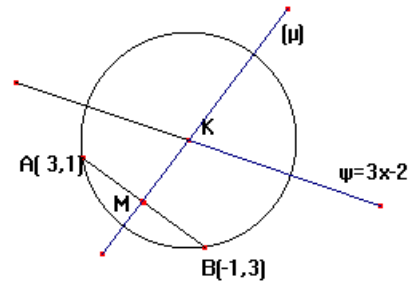
$$\begin{aligned} x_0^2 + y_0^2 - 6x_0 - 2y_0 + 10 &= \rho^2 \\ y_0 &= 2x_0 \\ y_0 &= 3x_0 - 2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} x_0^2 + y_0^2 - 6x_0 - 2y_0 + 10 &= \rho^2 \\ y_0 &= 2x_0 \\ 2x_0 &= 3x_0 - 2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} x_0^2 + y_0^2 - 6x_0 - 2y_0 + 10 &= \rho^2 \\ y_0 &= 4 \\ x_0 &= 2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 4 + 16 - 12 - 8 + 10 &= \rho^2 \\ y_0 &= 4 \\ x_0 &= 2 \end{aligned} \Leftrightarrow \begin{aligned} \rho &= \sqrt{10} \\ y_0 &= 4 \\ x_0 &= 2 \end{aligned}$$

$$\text{Άρα } C: (x - 2)^2 + (y - 4)^2 = 10$$

Σχόλιο 1

2.

Να βρείτε την εξίσωση του κύκλου ο οποίος εφάπτεται στην ευθεία $\varepsilon: x + y - 5 = 0$ στο σημείο $A(6, -1)$ και διέρχεται από το σημείο $B(6, 1)$.

Προτεινόμενη λύση

Έστω $C: (x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 = \rho^2$ η ζητούμενη εξίσωση κύκλου.

Σχόλιο 1

$$\begin{aligned} A \in C &\Leftrightarrow (6 - x_0)^2 + (-1 - y_0)^2 = \rho^2 \\ 36 - 12x_0 + x_0^2 + 1 + 2y_0 + y_0^2 &= \rho^2 \\ x_0^2 + y_0^2 - 12x_0 + 2y_0 + 37 &= \rho^2 \end{aligned} \quad (1)$$

$$\begin{aligned} B \in C &\Leftrightarrow (6 - x_0)^2 + (1 - y_0)^2 = \rho^2 \\ 36 - 12x_0 + x_0^2 + 1 - 2y_0 + y_0^2 &= \rho^2 \\ x_0^2 + y_0^2 - 12x_0 - 2y_0 + 37 &= \rho^2 \end{aligned} \quad (2)$$

$$\begin{aligned} KA \perp \varepsilon &\Leftrightarrow \lambda_{KA} \cdot \lambda_{\varepsilon} = -1 \\ \frac{y_0 + 1}{x_0 - 6} \cdot (-1) &= -1 \\ y_0 + 1 = x_0 - 6 &\Leftrightarrow y_0 = x_0 - 7 \end{aligned} \quad (3)$$

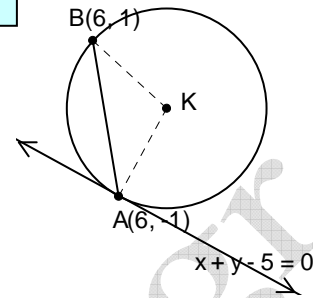
Σύστημα των (1), (2), (3):

$$\begin{aligned} x_0^2 + y_0^2 - 12x_0 + 2y_0 + 37 &= \rho^2 \\ x_0^2 + y_0^2 - 12x_0 - 2y_0 + 37 &= \rho^2 \\ y_0 = x_0 - 7 \end{aligned} \Leftrightarrow \begin{aligned} x_0^2 + y_0^2 - 12x_0 - 2y_0 + 37 &= \rho^2 \\ (1) - (2): 4y_0 &= 0 \\ x_0 &= 7 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 7^2 - 12 \cdot 7 + 37 &= \rho^2 \\ y_0 &= 0 \\ x_0 &= 7 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \rho^2 &= 2 & \rho &= \sqrt{2} \\ y_0 &= 0 & \Leftrightarrow y_0 &= 0 \\ x_0 &= 7 & x_0 &= 7 \end{aligned}$$

Άρα ο ζητούμενος κύκλος είναι $(x - 7)^2 + y^2 = 2$

3.

Να βρείτε την εξίσωση του κύκλου ο οποίος διέρχεται από τα σημεία $A(8, 0)$, $O(0,0)$ και εφάπτεται της ευθείας $\varepsilon : y = -2$

Προτεινόμενη λύση

Έστω $C : (x-x_0)^2 + (y-y_0)^2 = \rho^2$ η ζητούμενη

εξίσωση κύκλου.

$$KA = KO \Leftrightarrow (KA)^2 = (KO)^2$$

$$(8-x_0)^2 + (0-y_0)^2 = (0-x_0)^2 + (0-y_0)^2$$

$$64 - 16x_0 + x_0^2 + y_0^2 = x_0^2 + y_0^2$$

$$64 - 16x_0 = 0$$

$$x_0 = 4$$

$$d(K, \varepsilon) = KO \Leftrightarrow d(K, \varepsilon) = \sqrt{x_0^2 + y_0^2}$$

$$\frac{|y_0 + 2|}{\sqrt{0^2 + 1^2}} = \sqrt{4^2 + y_0^2}$$

$$(y_0 + 2)^2 = 16 + y_0^2$$

$$y_0^2 + 4y_0 + 4 = 16 + y_0^2$$

$$4y_0 = 12 \Leftrightarrow y_0 = 3$$

$$\rho = KO = \sqrt{x_0^2 + y_0^2} = \sqrt{16+9} = 5$$

Άρα ο ζητούμενος κύκλος είναι $(x-4)^2 + (y-3)^2 = 25$

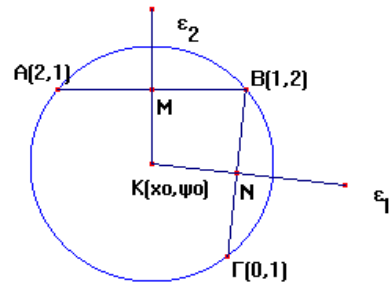
Σχόλιο 2

4.

Να βρείτε την εξίσωση του κύκλου ο οποίος διέρχεται από τα σημεία $A(2, 1)$, $B(1, 2)$, $\Gamma(0, 1)$

Προτεινόμενη λύση

Το κέντρο K του ζητούμενου κύκλου είναι το σημείο τομής των μεσοκαθέτων (ε_1) , (ε_2) των χορδών $B\Gamma$ και AB αντίστοιχα.

$$N \text{ μέσο της } B\Gamma \Leftrightarrow x_N = \frac{1+0}{2} = \frac{1}{2} \text{ και } y_N = \frac{1+2}{2} = \frac{3}{2}$$

$$\varepsilon_1 \perp B\Gamma \Leftrightarrow \lambda_{\varepsilon_1} \lambda_{B\Gamma} = -1 \Leftrightarrow \lambda_{\varepsilon_1} \frac{1-2}{0-1} = -1 \Leftrightarrow \lambda_{\varepsilon_1} = -1$$

$$\varepsilon_1: y - \frac{3}{2} = -\left(x - \frac{1}{2}\right) \Leftrightarrow 2y - 3 = -2x + 1$$

$$2y = -2x + 4$$

$$y = -x + 2 \quad (1)$$

$$\text{Ομοίως } \varepsilon_2: y = x \quad (2)$$

$$\text{Σύστημα των (1), (2)} \Leftrightarrow K(1, 1)$$

$$\text{Ακτίνα του κύκλου: } \rho = K\Gamma = \sqrt{(0-1)^2 + (1-1)^2} = 1$$

$$\text{Άρα ο ζητούμενος κύκλος είναι } (x-1)^2 + (y-1)^2 = 1$$

Σχόλιο 7

5.

Να βρείτε την εξίσωση του κύκλου ο οποίος έχει ακτίνα 4 , εφάπτεται στον $x'x$ και διέρχεται από το σημείο $A(5, 4)$

Προτεινόμενη λύση

Επειδή ο κύκλος εφάπτεται στον $x'x$ και διέρχεται από το σημείο $A(5, 4)$ το οποίο έχει θετική τεταγμένη, αυτός θα βρίσκεται πάνω από τον $x'x$.

Έστω $(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 = 4^2$ η ζητούμενη εξίσωση.

Αφού ο κύκλος εφάπτεται στον $x'x$

Θα είναι $4 = \rho = KB = |y_0| = y_0$

Η εξίσωση του κύκλου γίνεται $(x - x_0)^2 + (y - 4)^2 = 16$

$A(5, 4) \in$ στον κύκλο $\Leftrightarrow (5 - x_0)^2 + (4 - 4)^2 = 16$

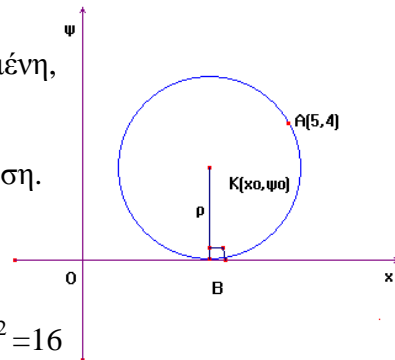
$$(5 - x_0)^2 = 16 \Leftrightarrow$$

$$5 - x_0 = 4 \quad \text{ή} \quad 5 - x_0 = -4$$

$$x_0 = 1 \quad \text{ή} \quad x_0 = 9$$

Υπάρχουν λοιπόν δύο κύκλοι που λύνουν το πρόβλημα.

Οι εξισώσεις τους είναι $(x - 9)^2 + (y - 4)^2 = 16$ ή $(x - 1)^2 + (y - 4)^2 = 16$.

6.

Να βρείτε την εξίσωση του κύκλου ο οποίος εφάπτεται στους άξονες και στην ευθεία $\varepsilon: 3x + 4y - 12 = 0$

Προτεινόμενη λύση

Έστω $K(x_0, y_0)$ το κέντρο και ρ η ακτίνα.

Θα είναι $d(K, \varepsilon) = d(K, x'x) = d(K, y'y) = \rho$

$$\frac{|3x_0 + 4y_0 - 12|}{\sqrt{3^2 + 4^2}} = |y_0| = |x_0|$$

$$\frac{|3x_0 + 4y_0 - 12|}{5} = |y_0| = |x_0|$$

$$|3x_0 + 4y_0 - 12| = 5|y_0| = 5|x_0|$$

$$3x_0 + 4y_0 - 12 = \pm 5y_0 \quad \text{και} \quad 3x_0 + 4y_0 - 12 = \pm 5x_0$$

- Για $3x_0 + 4y_0 - 12 = 5y_0$ και $3x_0 + 4y_0 - 12 = 5x_0$

$$3x_0 - 12 = y_0 \quad \text{και} \quad 4y_0 - 12 = 2x_0$$

$$3x_0 - 12 = y_0 \quad \text{και} \quad 4(3x_0 - 12) - 12 = 2x_0$$

$$3x_0 - 12 = y_0 \quad \text{και} \quad 12x_0 - 48 - 12 = 2x_0$$

$$3x_0 - 12 = y_0 \quad \text{και} \quad 10x_0 = 60$$

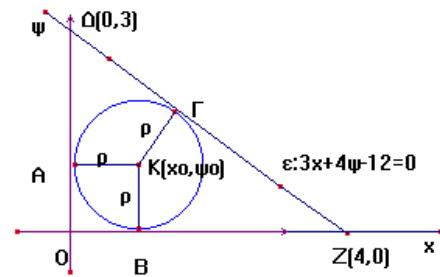
$$3x_0 - 12 = y_0 \quad \text{και} \quad x_0 = 6$$

$$18 - 12 = y_0 \quad \text{και} \quad x_0 = 6$$

$$y_0 = 6 \quad \text{και} \quad x_0 = 6$$

Άρα ο ζητούμενος κύκλος είναι $(x - 6)^2 + (y - 6)^2 = 6^2$

- Ομοίως θα έχουμε άλλες τρεις περιπτώσεις συνδυάζοντας τα $\pm$, από τις οποίες θα βρούμε ακόμα μία λύση του προβλήματος τον κύκλο $(x - 1)^2 + (y - 1)^2 = 1$, αφού στις υπόλοιπες προκύπτουν αδύνατα συστήματα.

7.

Δείξτε ότι η εξίσωση $2x^2 + 2y^2 + 3x + y - 2 = 0$ παριστάνει κύκλο. Ποιο είναι το κέντρο του και ποια η ακτίνα του;

Προτεινόμενη λύση

Διαιρώντας με το 2 η εξίσωση γίνεται $x^2 + y^2 + \frac{3}{2}x + \frac{1}{2}y - 1 = 0$, η οποία είναι της

μορφής $x^2 + y^2 + Ax + By + \Gamma = 0$

Και επειδή $A^2 + B^2 - 4\Gamma = \frac{9}{4} + \frac{1}{4} + 4 = \frac{26}{4} > 0$ παριστάνει κύκλο

Κέντρο : $K\left(-\frac{A}{2}, -\frac{B}{2}\right) = \left(-\frac{3}{4}, -\frac{1}{4}\right)$ και ακτίνα $\rho = \frac{\sqrt{A^2 + B^2 - 4\Gamma}}{2} = \frac{\sqrt{26}}{4}$

netsuccess.gr

8.

Έστω η εξίσωση $x^2 + y^2 + 2x - y - 3 + \lambda(x + y - 2) = 0$ (1)

Δείξτε ότι

- i) Η (1) παριστάνει κύκλο για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$.
 ii) Για τις διάφορες τιμές του λ , όλοι οι κύκλοι που ορίζονται από την (1) διέρχονται από δύο σταθερά σημεία.

Προτεινόμενη λύση

i)

$$(1) \Leftrightarrow \begin{cases} x^2 + y^2 + 2x - y - 3 + \lambda x + \lambda y - 2\lambda = 0 \\ x^2 + y^2 + (\lambda + 2)x + (\lambda - 1)y - 2\lambda - 3 = 0 \end{cases}$$

Η εξίσωση αυτή είναι της μορφής $x^2 + y^2 + Ax + By + \Gamma = 0$

$$\begin{aligned} \text{με } A^2 + B^2 - 4\Gamma &= (\lambda + 2)^2 + (\lambda - 1)^2 - 4(-2\lambda - 3) \\ &= \lambda^2 + 4\lambda + 4 + \lambda^2 - 2\lambda + 1 + 8\lambda + 12 \\ &= 2\lambda^2 + 10\lambda + 16 \\ &= 2(\lambda^2 + 5\lambda + 8) \end{aligned}$$

$$\text{Διακρίνουσα } \Delta = 25 - 32 = -7 < 0$$

Άρα το τριώνυμο είναι ομόσημο του $a = 1$ δηλαδή θετικό για

κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$, οπότε $A^2 + B^2 - 4\Gamma = 2(\lambda^2 + 5\lambda + 8) > 0$

Επομένως η (1) είναι εξίσωση κύκλου για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$ με κέντρο

$$\begin{aligned} K\left(-\frac{A}{2}, -\frac{B}{2}\right) &= K\left(-\frac{\lambda + 2}{2}, -\frac{\lambda - 1}{2}\right) \text{ και ακτίνα } \rho = \frac{\sqrt{A^2 + B^2 - 4\Gamma}}{2} \\ &= \frac{\sqrt{2\lambda^2 + 10\lambda + 16}}{2} \end{aligned}$$

Δίνουμε δύο τιμές στο λ ώστε να έχουμε δύο συγκεκριμένους από τους κύκλους (1)

$$\text{Για } \lambda = 1, \text{ κύκλος } C_1: \begin{cases} x^2 + y^2 + 2x - y - 3 + 1(x + y - 2) = 0 \\ x^2 + y^2 + 3x - 5 = 0 \end{cases}$$

$$\text{Για } \lambda = -2, \text{ κύκλος } C_2: \begin{cases} x^2 + y^2 + 2x - y - 3 - 2(x + y - 2) = 0 \\ x^2 + y^2 + 2x - y - 3 - 2x - 2y + 4 = 0 \\ x^2 + y^2 - 3y + 1 = 0 \end{cases}$$

$$\begin{aligned} \text{Σύστημα των } C_1, C_2: \text{ Αφαιρώντας παίρνουμε } \begin{cases} 3x + 3y - 6 = 0 \\ x + y - 2 = 0 \\ y = 2 - x \end{cases} \quad (2) \end{aligned}$$

$$C_1 \Leftrightarrow \begin{cases} x^2 + (2 - x)^2 + 3x - 5 = 0 \\ x^2 + 4 - 4x + x^2 + 3x - 5 = 0 \end{cases}$$

$$2x^2 - x - 1 = 0 \Leftrightarrow x = 1 \text{ ή } x = -\frac{1}{2}$$

Για $x = 1$, η (2) δίνει $y = 1$ σημείο τομής $A(1, 1)$

Για $x = -\frac{1}{2}$, η (2) δίνει $y = \frac{5}{2}$ σημείο τομής $A\left(-\frac{1}{2}, \frac{5}{2}\right)$

Ελέγχουμε αν η (1) επαληθεύεται από το $A(1, 1)$ για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$

$$1^2 + 1^2 + 2 \cdot 1 - 1 - 3 + \lambda(1 + 1 - 2) = 0 \Leftrightarrow 0 + 0 \cdot \lambda = 0 \text{ που ισχύει}$$

Άρα οι κύκλοι (1) διέρχονται από το A .

Ομοίως για το σημείο B .

9.

Αν $A - 2B - \Gamma = 5$, να αποδείξετε ότι οι κύκλοι $C : x^2 + y^2 + Ax + By + \Gamma = 0$, όπου $A, B, \Gamma \in \mathbb{R}$, διέρχονται από σταθερό σημείο.

Προτεινόμενη λύση

Βρίσκουμε δύο συγκεκριμένους κύκλους C δίνοντας αυθαίρετες τιμές στα B, Γ .

Για $B = 0$ και $\Gamma = 0$ η $A - 2B - \Gamma = 5 \Rightarrow A = 5$

Κύκλος $C_1 : x^2 + y^2 + 5x = 0$

Για $B = 0$ και $\Gamma = -1$ η $A - 2B - \Gamma = 5 \Rightarrow A = 4$

Κύκλος $C_2 : x^2 + y^2 + 4x - 1 = 0$

Λύνουμε το σύστημα των C_1, C_2 για να βρούμε τα σημεία τομής τους.

$$\begin{cases} x^2 + y^2 + 5x = 0 \\ x^2 + y^2 + 4x - 1 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x^2 + y^2 + 5x = 0 \\ (-): x = -1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 1 + y^2 - 5 = 0 \\ x = -1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} y^2 = 4 \\ x = -1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} y = 2 \quad \text{ή} \quad y = -2 \\ x = -1 \end{cases}$$

Σημεία τομής των $C_1, C_2 : K(-1, 2), \Lambda(-1, -2)$

Ελέγχουμε αν οι κύκλοι C επαληθεύονται από το K .

Δηλαδή αν $(-1)^2 + 2^2 + A(-1) + B \cdot 2 + \Gamma = 0$

$$1 + 4 - A + 2B + \Gamma = 0$$

$$5 = A - 2B - \Gamma \quad \text{που ισχύει.}$$

Επομένως οι κύκλοι C διέρχονται από το σταθερό σημείο $K(-1, 2)$

10.

Να βρείτε τη σχετική θέση των κύκλων

$$C_1 : x^2 + y^2 - 6x - 2y + 9 = 0, \quad C_2 : x^2 + y^2 - 6x - 10y + 25 = 0$$

Προτεινόμενη λύση

$$\text{Κέντρο } K_1 \left(-\frac{A}{2}, -\frac{B}{2} \right) = K_1 \left(-\frac{-6}{2}, -\frac{-2}{2} \right) = K_1(3, 1)$$

$$\text{και ακτίνα } \rho_1 = \frac{\sqrt{A^2 + B^2 - 4\Gamma}}{2} = \frac{\sqrt{(-6)^2 + (-2)^2 - 4 \cdot 9}}{2} = \frac{\sqrt{36 + 4 - 36}}{2} = 1$$

$$\text{Κέντρο } K_2 \left(-\frac{-6}{2}, -\frac{-10}{2} \right) = (3, 5)$$

$$\text{και ακτίνα } \rho_2 = \frac{\sqrt{(-6)^2 + (-10)^2 - 4 \cdot 25}}{2} = \frac{\sqrt{36 + 100 - 100}}{2} = 3$$

$$\text{Διάκεντρος : } K_1 K_2 = \sqrt{(3-3)^2 + (1-5)^2} = 4$$

Αλλά $\rho_1 + \rho_2 = 4$, άρα $K_1 K_2 = \rho_1 + \rho_2$, επομένως οι κύκλοι εφάπτονται εξωτερικά

netsuccess.gr

11.

Να βρείτε τις εξισώσεις των εφαπτομένων του κύκλου $x^2 + y^2 = 9$, οι οποίες είναι παράλληλες στην ευθεία $\eta: y = x + 3$

Προτεινόμενη λύση

Έστω $M(x_1, y_1)$ το σημείο επαφής και $\varepsilon: x x_1 + y y_1 = 9$ εφαπτομένη.

$$\varepsilon // \eta \Leftrightarrow \lambda_\varepsilon = \lambda_\eta \Leftrightarrow -\frac{y_1}{x_1} = 1 \Leftrightarrow y_1 = -x_1 \quad (1)$$

$$M(x_1, y_1) \text{ ανήκει στον κύκλο} \Leftrightarrow x_1^2 + y_1^2 = 9 \quad (2)$$

$$\text{Σύστημα των (1), (2):} \quad \begin{cases} x_1^2 + y_1^2 = 9 \\ y_1 = -x_1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x_1^2 + x_1^2 = 9 \\ y_1 = -x_1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 2x_1^2 = 9 \\ y_1 = -x_1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x_1 = 3/\sqrt{2} \quad \text{ή} \quad x_1 = -3/\sqrt{2} \\ y_1 = -x_1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x_1 = 3/\sqrt{2} \quad \text{ή} \quad x_1 = -3/\sqrt{2} \\ y_1 = -3/\sqrt{2} \quad \text{ή} \quad y_1 = 3/\sqrt{2} \end{cases}$$

$$\text{Άρα} \quad \varepsilon: x \frac{3}{\sqrt{2}} - y \frac{3}{\sqrt{2}} = 9 \quad \text{ή} \quad -x \frac{3}{\sqrt{2}} + y \frac{3}{\sqrt{2}} = 9$$

$$x - y = 3\sqrt{2} \quad \text{ή} \quad -x + y = 3\sqrt{2}$$

12.

Να βρείτε τις εξισώσεις των εφαπτομένων του κύκλου $x^2 + y^2 = 9$, οι οποίες άγονται από το σημείο $A(3, 6)$.

Προτεινόμενη λύση

Έστω $M(x_1, y_1)$ το σημείο επαφής και $\varepsilon: xx_1 + yy_1 = 9$ ζητούμενη εφαπτομένη.

$$A \in \varepsilon \Leftrightarrow 3x_1 + 6y_1 = 9 \Leftrightarrow x_1 + 2y_1 = 3 \quad (1)$$

$$M(x_1, y_1) \text{ ανήκει στον κύκλο} \Leftrightarrow x_1^2 + y_1^2 = 9 \quad (2)$$

$$\begin{aligned} \text{Σύστημα των (1), (2):} \quad \begin{cases} x_1^2 + y_1^2 = 9 \\ x_1 + 2y_1 = 3 \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} x_1^2 + y_1^2 = 9 \\ x_1 = 3 - 2y_1 \end{cases} \\ &\begin{cases} (3 - 2y_1)^2 + y_1^2 = 9 \\ x_1 = 3 - 2y_1 \end{cases} \\ &\begin{cases} 9 - 12y_1 + 4y_1^2 + y_1^2 = 9 \\ x_1 = 3 - 2y_1 \end{cases} \\ &\begin{cases} 5y_1^2 - 12y_1 = 0 \\ x_1 = 3 - 2y_1 \end{cases} \\ &\begin{cases} y_1(5y_1 - 12) = 0 \\ x_1 = 3 - 2y_1 \end{cases} \\ &\begin{cases} y_1 = 0 \quad \text{ή} \quad y_1 = 12/5 \\ x_1 = 3 - 2y_1 \end{cases} \\ &\begin{cases} y_1 = 0 \quad \text{ή} \quad y_1 = 12/5 \\ x_1 = 3 \quad \text{ή} \quad x_1 = -9/5 \end{cases} \end{aligned}$$

$$\text{Άρα} \quad \varepsilon: x \cdot 3 + y \cdot 0 = 9 \quad \text{ή} \quad x \left(-\frac{9}{5}\right) + y \frac{12}{5} = 9 \Leftrightarrow$$

$$x = 3 \quad \text{ή} \quad -3x + 4y = 15$$

13.

Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης του κύκλου $x^2 + y^2 - 8x + 8 = 0$ στο σημείο του $A(2, 2)$.

Προτεινόμενη λύση

$$\text{Κέντρο του κύκλου : } K\left(-\frac{A}{2}, -\frac{B}{2}\right) = K\left(-\frac{-8}{2}, -\frac{0}{2}\right) = K(4, 0)$$

$$\lambda_{KA} = \frac{2-0}{2-4} = -1$$

Η εφαπτομένη ε στο A είναι κάθετη στην ακτίνα $KA \Rightarrow \lambda_{\varepsilon} \lambda_{KA} = -1$

$$\lambda_{\varepsilon}(-1) = -1$$

$$\lambda_{\varepsilon} = 1$$

$$\varepsilon : y - 2 = 1(x - 2) \Leftrightarrow y = x$$

netsuccess.gr

14.

Να βρείτε την εξίσωση του κύκλου ο οποίος εφάπτεται στις ευθείες $\varepsilon_1: 2x + y - 5 = 0$ και $\varepsilon_2: 2x + y + 15 = 0$ και το ένα σημείο επαφής είναι το $A(2, 1)$

Προτεινόμενη λύση

Εύκολα διαπιστώνουμε ότι $\varepsilon_1 \parallel \varepsilon_2$ και ότι το A είναι σημείο της ε_1 .

Το κέντρο του ζητούμενου κύκλου είναι το σημείο τομής της μεσοπαράλληλης των $\varepsilon_1, \varepsilon_2$ με την κάθετη AK της ε_1 στο σημείο A .

Εξίσωση της μεσοπαράλληλης :

Έστω $M(x, y)$ το τυχαίο σημείο της $\Leftrightarrow d(M, \varepsilon_1) = d(M, \varepsilon_2)$

$$\frac{|2x + y - 5|}{\sqrt{2^2 + 1^2}} = \frac{|2x + y + 15|}{\sqrt{2^2 + 1^2}}$$

$$|2x + y - 5| = |2x + y + 15|$$

$$2x + y - 5 = 2x + y + 15 \quad \text{ή} \quad 2x + y - 5 = -(2x + y + 15)$$

$$-5 = 15 \quad \text{ή} \quad 2x + y - 5 = -2x - y - 15$$

$$\text{αδύνατη} \quad \text{ή} \quad 4x + 2y = -10$$

$$y = -2x - 5$$

Εξίσωση της AK :

$$AK \perp \varepsilon_1 \Leftrightarrow \lambda_{AK} \cdot \lambda_{\varepsilon_1} = -1 \Leftrightarrow \lambda_{AK}(-2) = -1 \Leftrightarrow \lambda_{AK} = \frac{1}{2}$$

$$AK: y - 1 = \frac{1}{2}(x - 2) \Leftrightarrow y = \frac{1}{2}x$$

$$\text{Σύστημα των } y = -2x - 5 \text{ και } y = \frac{1}{2}x \Leftrightarrow K(-2, -1)$$

$$\text{Ακτίνα του κύκλου : } \rho = d(K, A) = \sqrt{(-2 - 2)^2 + (-1 - 1)^2} = \sqrt{20} = 2\sqrt{5}$$

$$\text{Εξίσωση του κύκλου : } (x + 2)^2 + (y + 1)^2 = 20$$

15.

Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης του κύκλου $x^2 + y^2 - 8x + 8 = 0$ (1) που άγεται από το σημείο $A(3, 3)$.

Προτεινόμενη λύση**1^{ος} τρόπος. (Για οποιαδήποτε κωνική τομή)**

Αφού η ζητούμενη εφαπτομένη ε διέρχεται από το $A(3, 3)$ θα είναι

$$\varepsilon : x = 3 \quad \text{ή} \quad \varepsilon : y - 3 = \lambda(x - 3)$$

- Όταν $\varepsilon : x = 3$ (2)

Σχόλιο 3α

ε εφαπτομένη $\Leftrightarrow$ το σύστημα των εξισώσεων (1), (2) έχει διπλή ρίζα.

$$\text{Η (1)} \stackrel{(2)}{\Leftrightarrow} 3^2 + y^2 - 8 \cdot 3 + 8 = 0$$

$$9 + y^2 - 24 + 8 = 0$$

$$y^2 = 7 \quad \text{η οποία δεν έχει διπλή ρίζα,}$$

άρα η ευθεία $x = 3$ δεν είναι εφαπτομένη.

- Όταν $\varepsilon : y - 3 = \lambda(x - 3) \Leftrightarrow y = \lambda x + 3 - 3\lambda$ (3)

ε εφαπτομένη $\Leftrightarrow$ το σύστημα των εξισώσεων (1), (3) έχει διπλή ρίζα.

$$\text{Η (1)} \stackrel{(3)}{\Leftrightarrow} x^2 + (\lambda x + 3 - 3\lambda)^2 - 8x + 8 = 0$$

$$x^2 + \lambda^2 x^2 + 9 + 9\lambda^2 + 6\lambda x - 6\lambda^2 x - 18\lambda - 8x + 8 = 0$$

$$(\lambda^2 + 1)x^2 + (6\lambda - 6\lambda^2 - 8)x + (9\lambda^2 - 18\lambda + 17) = 0$$

$$(\lambda^2 + 1)x^2 + 2(3\lambda - 3\lambda^2 - 4)x + (9\lambda^2 - 18\lambda + 17) = 0$$

$$\text{Διπλή ρίζα} \Leftrightarrow \Delta = 0$$

$$(3\lambda - 3\lambda^2 - 4)^2 - (\lambda^2 + 1)(9\lambda^2 - 18\lambda + 17) = 0$$

$$9\lambda^2 + 9\lambda^4 + 16 - 18\lambda^3 - 24\lambda + 24\lambda^2 - 9\lambda^4 + 18\lambda^3 - 17\lambda^2 - 9\lambda^2 + 18\lambda - 17 = 0$$

$$7\lambda^2 - 6\lambda - 1 = 0$$

$$\delta = 36 + 28 = 64 > 0, \quad \lambda = \frac{6 \pm 8}{14} = 1 \quad \text{ή} \quad -\frac{1}{7}$$

Από την (3), η ζητούμενη εφαπτομένη ε είναι

$$y = 1x + 3 - 3 \cdot 1 \quad \text{ή} \quad y = -\frac{1}{7}x + 3 - 3\left(-\frac{1}{7}\right)$$

$$y = x \quad \text{ή} \quad y = -\frac{1}{7}x + 3 + \frac{3}{7}$$

$$y = x \quad \text{ή} \quad y = -\frac{1}{7}x + \frac{24}{7}$$

2^{ος} τρόπος. (Μόνο για κύκλο)

$$\text{Κέντρο του κύκλου : } K\left(-\frac{-8}{2}, -\frac{0}{2}\right) = (4, 0)$$

$$\text{Ακτίνα του κύκλου : } \rho = \frac{\sqrt{(-8)^2 + 0^2 - 4 \cdot 8}}{2} = \frac{\sqrt{32}}{2} = 2\sqrt{2}$$

Αφού η ζητούμενη εφαπτομένη ε διέρχεται από το $A(3, 3)$ θα είναι

$$\varepsilon : x = 3 \quad \text{ή} \quad \varepsilon : y - 3 = \lambda(x - 3)$$

- Όταν $\varepsilon : x = 3 \Leftrightarrow x - 3 = 0$ **(2)**

$$\varepsilon \text{ εφαπτομένη} \Leftrightarrow d(K, \varepsilon) = \rho$$

$$\frac{|1 \cdot 4 + 0 \cdot 0 - 3|}{\sqrt{1^2 + 0^2}} = 2\sqrt{2}$$

$$1 = 2\sqrt{2} \quad \text{αδύνατο,}$$

άρα η ευθεία $x = 3$ δεν είναι εφαπτομένη

- Όταν $\varepsilon : y - 3 = \lambda(x - 3) \Leftrightarrow -\lambda x + y + (3\lambda - 3) = 0$ **(3)**

$$\varepsilon \text{ εφαπτομένη} \Leftrightarrow d(K, \varepsilon) = \rho$$

$$\frac{|-\lambda \cdot 4 + 1 \cdot 0 + 3\lambda - 3|}{\sqrt{\lambda^2 + 1^2}} = 2\sqrt{2}$$

$$|-\lambda - 3| = 2\sqrt{2} \sqrt{\lambda^2 + 1}$$

$$(\lambda + 3)^2 = 8(\lambda^2 + 1)$$

$$\lambda^2 + 6\lambda + 9 = 8\lambda^2 + 8$$

$$7\lambda^2 - 6\lambda - 1 = 0$$

$$\Delta = 36 + 28 = 64 > 0, \quad \lambda = \frac{6 \pm 8}{14} = 1 \quad \text{ή} \quad -\frac{1}{7}$$

Από την (3), η ζητούμενη εφαπτομένη ε είναι

$$-x + y = 0 \quad \text{ή} \quad \frac{1}{7}x + y - \frac{3}{7} - 3 = 0$$

$$y = x \quad \text{ή} \quad y = -\frac{1}{7}x + \frac{24}{7}$$

Σχόλιο 3α

16.

Δίνεται ο κύκλος $C : x^2 + y^2 + \lambda x - \lambda y = 0$, $\lambda \neq 0$ και η ευθεία $\varepsilon : y = x + 1$.
 Να βρείτε το λ ώστε η ε να είναι εφαπτομένη του κύκλου.

Προτεινόμενη λύση

Κέντρο του κύκλου : $K(-\frac{\lambda}{2}, \frac{\lambda}{2})$

Ακτίνα του κύκλου : $\rho = \frac{\sqrt{\lambda^2 + \lambda^2 - 4 \cdot 0}}{2} = \frac{\sqrt{2\lambda^2}}{2} = \frac{|\lambda|\sqrt{2}}{2}$

ε εφαπτομένη του κύκλου $\Leftrightarrow d(K, \varepsilon) = \rho$

$$\frac{\left| -\frac{\lambda}{2} - \frac{\lambda}{2} + 1 \right|}{\sqrt{2}} = \frac{|\lambda|\sqrt{2}}{2}$$

$$|-\lambda + 1| = |\lambda|$$

$$(1 - \lambda)^2 = \lambda^2$$

$$1 - 2\lambda + \lambda^2 = \lambda^2$$

$$1 = 2\lambda \Leftrightarrow \lambda = \frac{1}{2}$$

netsuccess.gr

17.

Έστω το πολυώνυμο $P(x) = x^3 - x^2 + (y^2 - 5)x + y^2 - 3$. Να αποδείξετε ότι

i) Το $P(x)$ έχει παράγοντα το $x + 1$

ii) Η εξίσωση $x^3 + y^2 - x^2 + xy^2 - 5x - 3 = 0$ παριστάνει έναν κύκλο και μία ευθεία που εφάπτεται στον κύκλο.

Προτεινόμενη λύση

i)

$$P(-1) = -1 - 1 - y^2 + 5 + y^2 - 3 = 0 \Rightarrow \text{το } x + 1 \text{ είναι παράγοντας του } P(x).$$

ii)

$$x^3 + y^2 - x^2 + xy^2 - 5x - 3 = 0 \Leftrightarrow x^3 - x^2 + (y^2 - 5)x + y^2 - 3 = 0 \Leftrightarrow P(x) = 0$$

Εφαρμόζοντας σχήμα Horner για το $P(x)$ για $x = -1$ βρίσκουμε

$$P(x) = (x + 1)(x^2 - 2x + y^2 - 3)$$

$$\text{Η εξίσωση } P(x) = 0 \Leftrightarrow x + 1 = 0 \text{ ή } x^2 - 2x + y^2 - 3 = 0$$

Η $x + 1 = 0$ είναι εξίσωση ευθείας ε .

Η $x^2 + y^2 - 2x - 3 = 0$ είναι εξίσωση κύκλου αφού $A^2 + B^2 - 4\Gamma = 4 + 12 = 16 > 0$

$$\text{Κέντρο του κύκλου } K\left(-\frac{A}{2}, -\frac{B}{2}\right) = K(1, 0)$$

$$\text{Ακτίνα του κύκλου } \rho = \frac{\sqrt{16}}{2} = 2$$

$$d(K, \varepsilon) = \frac{|1+1|}{\sqrt{1}} = 2 = \rho, \text{ άρα η ευθεία } \varepsilon \text{ εφάπτεται στον κύκλο}$$

18.

Δίνονται τα σημεία $A(2, 3)$ και $B(1, 3)$. Να βρείτε τον γεωμετρικό τόπο των σημείων M για τα οποία ισχύει $MA^2 + MB^2 = 4$

Προτεινόμενη λύση

Έστω $M(x, y)$ τυχαίο σημεία του γεωμετρικού τόπου $\Leftrightarrow$

$$MA^2 + MB^2 = 4 \Leftrightarrow (x - 2)^2 + (y - 3)^2 + (x - 1)^2 + (y - 3)^2 = 4$$

$$x^2 - 4x + 4 + y^2 - 6y + 9 + x^2 - 2x + 1 + y^2 - 6y + 9 = 4$$

$$2x^2 + 2y^2 - 6x - 12y + 19 = 0$$

$$x^2 + y^2 - 3x - 6y + \frac{19}{2} = 0$$

Η εξίσωση είναι της μορφής $x^2 + y^2 + Ax + By + \Gamma = 0$

$$\text{με } A^2 + B^2 - 4\Gamma = 9 + 36 - 38 = 7 > 0,$$

άρα είναι εξίσωση κύκλου με κέντρο $K\left(\frac{3}{2}, 3\right)$ και ακτίνα $\rho = \frac{\sqrt{7}}{2}$

19.

Έστω οι ευθείες $\varepsilon_1: \lambda x - y - 1 = 0$ και $\varepsilon_2: x + \lambda y - \lambda = 0$

Να δείξετε ότι

i) Οι ευθείες τέμνονται για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$

ii) Το σημείο τομής τους κινείται σε κύκλο κέντρου O (αρχή των αξόνων).

Προτεινόμενη λύση

i)

Σύστημα των $\varepsilon_1: \lambda x - y = 1$, $\varepsilon_2: x + \lambda y = \lambda$

$$D = \begin{vmatrix} \lambda & -1 \\ 1 & \lambda \end{vmatrix} = \lambda^2 + 1, \quad Dx = \begin{vmatrix} 1 & -1 \\ \lambda & \lambda \end{vmatrix} = 2\lambda, \quad Dy = \begin{vmatrix} \lambda & 1 \\ 1 & \lambda \end{vmatrix} = \lambda^2 - 1$$

Αφού $D = \lambda^2 + 1 \neq 0$ για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$ το σύστημα έχει πάντοτε μία λύση την

$$x = \frac{Dx}{D} = \frac{2\lambda}{\lambda^2 + 1} \quad \text{και} \quad y = \frac{Dy}{D} = \frac{\lambda^2 - 1}{\lambda^2 + 1}$$

Άρα οι ευθείες τέμνονται στο σημείο $A\left(\frac{2\lambda}{\lambda^2 + 1}, \frac{\lambda^2 - 1}{\lambda^2 + 1}\right)$

ii)

Έστω $A(x, y)$ τυχαία θέση του $A \Rightarrow x = \frac{2\lambda}{\lambda^2 + 1}$ και $y = \frac{\lambda^2 - 1}{\lambda^2 + 1}$

$$\begin{aligned} x^2 + y^2 &= \left(\frac{2\lambda}{\lambda^2 + 1}\right)^2 + \left(\frac{\lambda^2 - 1}{\lambda^2 + 1}\right)^2 \\ &= \frac{4\lambda^2}{\lambda^4 + 2\lambda^2 + 1} + \frac{\lambda^4 - 2\lambda^2 + 1}{\lambda^4 + 2\lambda^2 + 1} \\ &= \frac{\lambda^4 + 2\lambda^2 + 1}{\lambda^4 + 2\lambda^2 + 1} = 1 \end{aligned}$$

Επομένως το A κινείται στον κύκλο $x^2 + y^2 = 1$ με κέντρο $O(0, 0)$ και $\rho = 1$.

20.

Στην ευθεία $\varepsilon: \frac{x}{\alpha} + \frac{y}{\beta} = 1$ τα α, β μεταβάλλονται έτσι, ώστε $\frac{1}{\alpha^2} + \frac{1}{\beta^2} = \frac{1}{\kappa^2}$, όπου κ θετική σταθερά. Να αποδείξετε ότι η προβολή της αρχής O των αξόνων στην ευθεία ε ανήκει σε σταθερό κύκλο (ανεξάρτητο των α, β).

Προτεινόμενη λύση

Έστω $M(x, y)$ η προβολή του O στην τυχαία ε .

$$M \in \varepsilon \Leftrightarrow \frac{x}{\alpha} + \frac{y}{\beta} = 1 \Leftrightarrow \beta x + \alpha y = \alpha\beta \quad (1)$$

$$\overrightarrow{OM} \perp \overrightarrow{AB} \Leftrightarrow \overrightarrow{OM} \cdot \overrightarrow{AB} = 0$$

$$x_{\overrightarrow{OM}} x_{\overrightarrow{AB}} + y_{\overrightarrow{OM}} y_{\overrightarrow{AB}} = 0$$

$$(x - 0)(0 - \alpha) + (y - 0)(\beta - 0) = 0$$

$$x\alpha - y\beta = 0$$

$$\beta = \frac{\alpha x}{y} \quad (2)$$

Απαλοιφή των α, β

$$(1) \stackrel{(2)}{\Rightarrow} \frac{\alpha x}{y} x + \alpha y = \alpha \frac{\alpha x}{y}$$

$$\frac{x^2}{y} + y = \frac{\alpha x}{y}$$

$$x^2 + y^2 = \alpha x \Rightarrow \alpha = \frac{x^2 + y^2}{x} \quad (3)$$

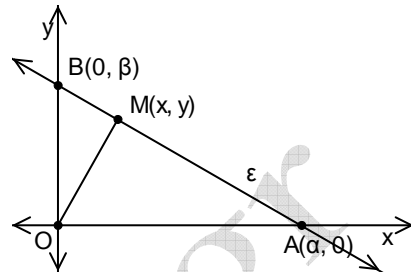
$$(2) \stackrel{(3)}{\Rightarrow} \beta = \frac{x^2 + y^2}{y} \quad (4)$$

$$\text{Η υπόθεση } \frac{1}{\alpha^2} + \frac{1}{\beta^2} = \frac{1}{\kappa^2} \stackrel{(3),(4)}{\Rightarrow} \frac{x^2}{(x^2 + y^2)^2} + \frac{y^2}{(x^2 + y^2)^2} = \frac{1}{\kappa^2}$$

$$\frac{x^2 + y^2}{(x^2 + y^2)^2} = \frac{1}{\kappa^2}$$

$$\frac{1}{x^2 + y^2} = \frac{1}{\kappa^2}$$

$$x^2 + y^2 = \kappa^2$$

21.

Ένας κύκλος εφάπτεται στον άξονα $x'x$. Αν $A(x_1, y_1)$ και $B(x_2, y_2)$ είναι άκρα μιας διαμέτρου του κύκλου, να δείξετε ότι $(x_1 - x_2)^2 = 4y_1y_2$

Προτεινόμενη λύση

Αφού ο κύκλος εφάπτεται στον άξονα $x'x$, θα είναι $\rho = |y_0|$

Έτσι η εξίσωσή του θα είναι της μορφής $(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 = y_0^2$ **(1)**

Το κέντρο του $K(x_0, y_0)$ θα είναι το μέσο του AB , οπότε

$$x_0 = \frac{x_1 + x_2}{2} \quad \text{και} \quad y_0 = \frac{y_1 + y_2}{2}$$

Επειδή το A ανήκει στον κύκλο, η (1) γίνεται

$$\left(x_1 - \frac{x_1 + x_2}{2}\right)^2 + \left(y_1 - \frac{y_1 + y_2}{2}\right)^2 = \left(\frac{y_1 + y_2}{2}\right)^2$$

$$\left(\frac{x_1 - x_2}{2}\right)^2 + \left(\frac{y_1 - y_2}{2}\right)^2 = \left(\frac{y_1 + y_2}{2}\right)^2$$

$$\frac{(x_1 - x_2)^2}{4} + \frac{(y_1 - y_2)^2}{4} = \frac{(y_1 + y_2)^2}{4}$$

$$(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2 = (y_1 + y_2)^2$$

$$(x_1 - x_2)^2 = (y_1 + y_2)^2 - (y_1 - y_2)^2$$

$$(x_1 - x_2)^2 = 4y_1y_2$$

22.

Η ευθεία $\varepsilon: \frac{x}{\alpha} + \frac{y}{\beta} = 1$ και ο κύκλος $C: x^2 + y^2 = \rho^2$ τέμνονται στα σημεία A και B. Να βρείτε τις συντεταγμένες του μέσου M της χορδής AB συναρτήσει των α, β .

Προτεινόμενη λύση

Οι συντεταγμένες των A, B είναι οι λύσεις του συστήματος των ε, C .

$$\varepsilon: \frac{x}{\alpha} + \frac{y}{\beta} = 1 \Leftrightarrow \frac{y}{\beta} = 1 - \frac{x}{\alpha} \Leftrightarrow y = \frac{\alpha\beta - \beta x}{\alpha} \quad (1)$$

$$C: x^2 + y^2 = \rho^2 \stackrel{(1)}{\Leftrightarrow} x^2 + \frac{(\alpha\beta - \beta x)^2}{\alpha^2} = \rho^2$$

$$\alpha^2 x^2 + \alpha^2 \beta^2 - 2\alpha\beta^2 x + \beta^2 x^2 = \alpha^2 \rho^2$$

$$(\alpha^2 + \beta^2)x^2 - 2\alpha\beta^2 x + \alpha^2 \beta^2 - \alpha^2 \rho^2 = 0 \quad (2)$$

Οι ρίζες της εξίσωσης (2) είναι οι x_A, x_B

$$\text{Επειδή M μέσο της AB} \Rightarrow x_M = \frac{1}{2}(x_A + x_B) \stackrel{(2)}{=} \frac{1}{2} \frac{2\alpha\beta^2}{\alpha^2 + \beta^2}$$

$$M \in \varepsilon \Rightarrow y_M = \frac{\alpha\beta - \beta x_M}{\alpha} = \beta - \frac{\beta}{\alpha} x_M = \beta - \frac{\beta}{\alpha} \frac{1}{2} \frac{2\alpha\beta^2}{\alpha^2 + \beta^2}$$

23.

Για τους $x_1, x_2, y_1, y_2, \lambda, \mu \in \mathbb{R}$ με $\lambda, \mu \neq 0$ ισχύουν

$$x_1^2 + y_1^2 = \lambda x_1 + \mu y_1 \quad \text{και} \quad x_2^2 + y_2^2 = \lambda x_2 + \mu y_2.$$

Να αποδείξετε ότι $(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 \leq \lambda^2 + \mu^2$.

Προτεινόμενη λύση

$$\text{Η } x_1^2 + y_1^2 = \lambda x_1 + \mu y_1 \Leftrightarrow x_1^2 + y_1^2 - \lambda x_1 - \mu y_1 = 0 \quad (1)$$

$$\text{Η } x_2^2 + y_2^2 = \lambda x_2 + \mu y_2 \Leftrightarrow x_2^2 + y_2^2 - \lambda x_2 - \mu y_2 = 0 \quad (2)$$

Θεωρούμε τον κύκλο $C: x^2 + y^2 - \lambda x - \mu y = 0$,
ο οποίος προφανώς διέρχεται από το $O(0, 0)$ και

έχει κέντρο $K\left(\frac{\lambda}{2}, \frac{\mu}{2}\right)$

$$\begin{aligned} \text{Οπότε } (KO)^2 &= \left(\frac{\lambda}{2}\right)^2 + \left(\frac{\mu}{2}\right)^2 = \frac{1}{4}(\lambda^2 + \mu^2) \Rightarrow \\ \lambda^2 + \mu^2 &= 4(KO)^2 \end{aligned}$$

Θεωρούμε επίσης τα σημεία $A_1(x_1, y_1), A_2(x_2, y_2)$,
τα οποία λόγω των (1), (2) ανήκουν στον κύκλο.

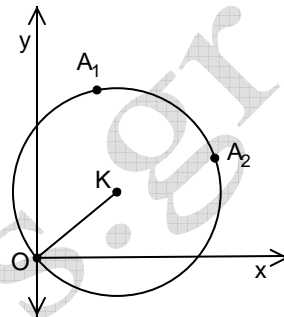
Η αποδεικτέα $(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 \leq \lambda^2 + \mu^2$ γράφεται

$$(A_1 A_2)^2 \leq 4(KO)^2$$

$$A_1 A_2 \leq 2 KO$$

χορδή $\leq$ διαμέτρου, που ισχύει

Αποτυπώνουμε όλα
τα στοιχεία του προ-
βλήματος σε σχήμα

24.

Για κάθε σημείο $M(x, y)$ του κύκλου $x^2 + y^2 = \rho^2$ να αποδείξετε ότι

$$|xy| \leq \frac{\rho^2}{2} \text{ και } \frac{1}{x^2} + \frac{1}{y^2} \geq \frac{4}{\rho^2} \quad (\text{εδώ } x, y \neq 0)$$

Προτεινόμενη λύση

$$\begin{aligned} |xy| \leq \frac{\rho^2}{2} &\Leftrightarrow 2|xy| \leq \rho^2 \\ 2|xy| &\leq x^2 + y^2 \\ 2|x||y| &\leq |x|^2 + |y|^2 \\ 0 &\leq |x|^2 + |y|^2 - 2|x||y| \\ 0 &\leq (|x| - |y|)^2 \text{ που ισχύει} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \frac{1}{x^2} + \frac{1}{y^2} \geq \frac{4}{\rho^2} &\Leftrightarrow \rho^2 y^2 + \rho^2 x^2 \geq 4x^2 y^2 \\ \rho^2 (y^2 + x^2) &\geq 4x^2 y^2 \\ \rho^2 \rho^2 &\geq 4x^2 y^2 \\ \rho^4 &\geq (2xy)^2 \\ \rho^2 &\geq 2|xy|, \text{ που ισχύει από το προηγούμενο ερώτημα.} \end{aligned}$$

* Με ύψωση στο τετράγωνο μπορούμε να αποδείξουμε τις ανισώσεις $|x \pm y| \leq \rho\sqrt{2}$ χρησιμοποιώντας και την ισοδυναμία

$$|xy| \leq \frac{\rho^2}{2} \Leftrightarrow -\frac{\rho^2}{2} \leq xy \leq \frac{\rho^2}{2}$$